

Monumentnummer*: 516290

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **17 oktober 2000**
Kadaster deel/nr **82772/132**

Woonplaats* **Grijskerk**
Gemeente* **Westerkwartier**
Provincie* **Groningen**

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kievitsweg	26			9843 HA	Grijskerk		
Kievitsweg	24			9843 HA	Grijskerk		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Grijskerk	C			1641

Omschrijving**

Omschrijving

ZUIVELFABRIEK (gebouwd in 1888-89 in Eclectische stijl en in de loop der tijd uitgebreid) bestaande uit een twee verdiepingen hoog VOLUME met op de eerste verdieping een directeurswoning. Aan de achterzijde van dit volume drie rechthoekige FABRIKSGEBOUWEN. Aan de linkerzijde een FABRIKSGEBOUW dat stamt uit 1950 (kaas- en melkafdeling).

Het twee verdiepingen hoge VOLUME is opgetrokken in roodbruine baksteen en wordt gedekt door een afgeplat schilddak waarop zwarte geglaazuurde Friese golfpannen; houten kroonlijst. De gevels worden geleed door H- en T-vensters met roedenverdeling in de bovenlichten onder een betonlatei en rollaag en hardstenen onderdorpel; in de bovenlichten van de vensters op de eerste verdieping geel glas.

De entree tot de fabriek bevindt zich in het centrale geveldeel van de voorgevel (oostzijde) en bestaat uit een niet-originele deur (oorspronkelijk kort T-venster). Aan de rechterzijde een kort T-venster waarboven twee H-vensters (roedenverdeling verdwenen). De entree van de directeurswoning bevindt zich boven de entree van de fabriek en bestaat uit een houten paneeldeur waarin geslepen glas met zij- en bovenlichten waarin roedenverdeling en geel glas onder een betonlatei en rollaag. Voor de entree een betonnen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bordes met ijzeren leuning (1990). In het linker geveldeel een kort T-venster waarboven een samengesteld driedelig venster (twee H- en een T-venster) en een verdiept vlak waarin geschreven 'Zuivelfabriek'. Dit geveldeel is deels doorgetrokken boven de gootlijst en wordt gedekt door een zadeldak met strakke houten windveren; aan de voorzijde twee H-vensters onder één halfronde gemetselde boog met sluitsteen afgezet met een rollaag; aan de linkerkant een samengesteld vijfdelig vierruits venster. In het rechter geveldeel twee korte T-vensters waarboven een samengesteld driedelig venster (twee H- en een T-venster) en een verdiept vlak waarin geschreven 'Grijpskerk'. Dit geveldeel is eveneens deels boven de gootlijst doorgetrokken en wordt gedekt door een zadeldak met strakke houten windveren; aan de voorzijde twee H-vensters onder één halfronde gemetselde boog met sluitsteen afgezet met een rollaag; aan de rechterkant een samengesteld vijfdelig vierruits venster.

In de zuidgevel twee korte T-vensters waarboven twee T-vensters. Aan de linkerkant een hals (1950) die het fabrieksgebouw uit 1950 met de zuivelfabriek verbindt.

Aan de achterzijde (westgevel) zijn de drie rechthoekige fabrieksgebouwen aangebouwd.

In de noordgevel twee korte T-vensters waarboven een H-venster en waarnaast een uitgebouwd portiek onder zadeldak. De zijingang bevindt zich in de linker gevel van dit portiek en bestaat uit een houten paneeldeur met roedenverdeling en geel glas onder rollaag en niet-originele hordeur. Voor de entree een hoge betonnen stoep met ijzeren leuning (jaren dertig). Onder het portiek een houten paneeldeur en een houten luik, beide onder rollaag.

In het INTERIEUR zijn ondermeer van belang: in de directeurswoning de houten paneeldeuren waarin geel glas, in de hal de granito vloer, de houten tochtdeur waarin geëst glas met zij- en bovenlichten waarin gekleurd glas-in-lood, de houten paneellambrizing, in de keuken de houten kastenwand waarin glas en roeden en het balkenplafond.

De drie FABRIEKSGEBOUWEN op rechthoekige plattegrond zijn opgetrokken in roodbruine baksteen op een donker bakstenen trasraam en worden gedekt door drie zadeldaken waarop deels zwarte Friese golfpannen; beschoten top; strakke houten windveren; houten goot.

In de topgevel aan de voorzijde (oostgevel) een H-venster met zesruits bovenlicht. De topgevels aan de achterzijde (westgevel) zijn in 1957 qua indeling gewijzigd en zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang. In de noordgevel drie negenruits vensters (nieuwe roedenverdeling) en twee twintigruits vensters, alle onder een donker bakstenen rollaag en onderdorpel; een niet-origineel keldervenster en niet-originele dubbele deuren. Aan de rechterkant een niet-originele platte aanbouw.

Het INTERIEUR komt wegens verbouw niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking.

Het twee verdiepingen hoge, geheel onderkelderde FABRIEKSGEBOUW (1950, kaas- en melkafdeling) op rechthoekige plattegrond is opgetrokken in rode baksteen op een trasraam van bruine baksteen en wordt gedekt door een flauw hellend overkragend schilddak waarop grijze betonpannen. Het dak rust op een uitkragende betonnen vloer waaronder de gevelwand terug springt. De terugspringende gevelwand wordt aan alle zijden geleed door glasstroken opgebouwd uit liggende samengestelde tweedelige tweeruits vensters, van elkaar gescheiden door betonnen stijlen. De gevels worden geleed door dubbele staande driedelige vensters met roedenverdeling onder één uitkragende betonlatei die over de gehele gevelwand is doorgetrokken; op de eerste verdieping smalle staande tweedelige tweeruits vensters onder rollaag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voorgevel (oostzijde) is in drie gevelvelden verdeeld. De entree bevindt zich in het centrale veld en bestaat uit dubbele vernieuwde opgeklampte houten deuren met ijzeren gehengen met tweedelig vierruits bovenlicht. In zowel het linker- als rechter gevelveld een dubbel driedelig venster; zowel entree als vensters onder één doorlopende uitkragende betonlatei en omlijsting van brede betonnen stijlen. In het rechter gevelveld tevens een later ingebroken deur. Boven de entree een klein staand venster.

In de zuidgevel acht roosters, acht dubbele driedelige vensters onder één betonlatei waarboven acht smalle tweedelige vensters. Aan de linkerzijde een niet-originele deur.

De achtergevel (westzijde) is in de loop der tijd qua indeling gewijzigd.

In de noordgevel acht smalle tweedelige venster. Aan deze zijde is het gebouw aangebouwd aan de zuivelfabriek.

Het INTERIEUR komt wegens verbouw niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking.

Waardering

Zuivelfabriek met jongere aangebouwde fabrieksgebouwen van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een zuivelfabriek gebouwd in 1888-89 met jongere aangebouwde fabrieksgebouwen in de provincie Groningen
- vanwege de opvallende vormgeving en detaillering van de verschillende volumes
- vanwege de redelijk hoge mate van gaafheid van zowel exterieur als delen van het interieur
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de overige complexonderdelen
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Kievitsweg
- vanwege de zeldzaamheidswaarde van dit type gebouw in de provincie Groningen
- als herinnering aan de zuivelindustrie die aan het einde van de negentiende eeuw in Nederland opkwam.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Zuivelfabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument